

Det Kongelige Justis- og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

HØRING

FORSLAG OM SAMMENSLÅING AV FOSEN OG SØR-TRØNDELAG TINGRETT

Åfjord kommune viser til brev av 5. juni 2015 vedrørende forslag om sammenslåing av tingretter herunder Fosen- og Sør-Trøndelag tingrett. Følgende uttalelser er vedtatt i Åfjord kommunestyre den 3. september 2015, behandlet som sak KST-XX/2015:

1.0 Rettskretsen

Fosen tingrett omfatter i dag kommunene Åfjord, Bjugn, Frøya, Hitra, Osen, Rissa, Roan, Ørland og Åfjord med et samlet innbyggertall på 31 000. Trøndelagskysten med disse kommunene utgjør et område i sterk vekst med hensyn til befolkning og næringsliv. Utbyggingen av Ørland hovedflystasjon, havbruk, energiproduksjon og kommunikasjoner er under kontinuerlig utbygging og alle indikatorer peker på Trøndelagskysten som en sterk vekstregion i nasjonal målestokk.

2.0 Høringsnotatet – departementets premisser for en sammenslåing

Åfjord kommune vil innledningsvis peke på at departementet stort sett utelukkende tar utgangspunkt i situasjonen sett fra domstolens ståsted når fordeler og ulemper med en sammenslåing vurderes. Målet med sammenslåing er å skape "robuste" og godt kvalifiserte domstoler. Hensynet til det rettssøkende publikum lokalt, og de lokale konsekvenser av sammenslåing, belyses i liten grad. Der dette berøres synes premissene og konklusjonene upresise.

Departementet viser i høringsnotatet bl.a til SSB notat 2209/24 hvor kommunene inndeles i arbeidsmarkedsregioner. Kommunene i Fosen rettskrets er i dette notatet plassert i arbeidsmarkedsregion "Trondheim". Departementet konkluderer ut i fra SSB's notat med at *"...en eventuell sammenslåing (vil skje) i en region med såpass korte og effektive reiseavstander (...) at det allerede i dag er naturlig å se på de eksisterende kontorstedene som del av felles, regionale arbeidsmarkeder."*

Åfjord kommune vil poengtere at SSB's notat ikke danner et godt grunnlag for konklusjoner om reisetid/reiseavstand. For det første angir ikke notatet – så vidt kommunen kjenner til – en offisiell inndeling av arbeidsmarkedsregioner i dag. Notatet beskriver ett av flere alternativ. For eksempel utgjør Hitra/Frøya og Fosenkommunene hver sin økonomiske region etter standarden NOS C 616 (2002). Dernest bygger ikke inndelingen av regioner i notatet på reiseavstand eller reisetid til Trondheim. Inndelingen i arbeidsregioner bygger dessuten bare delvis og indirekte på i hvilken grad pendling fra kommunene rundt går til Trondheim.

3.0 Status pr i dag

Fosen tingrett har lang historie på Brekstad og er en innarbeidet løsning tilpasset lokale behov. Domstolen holder til i tidsmessige og spesialtilpassede lokaler, sentralt plassert i forhold til viktige kommunikasjonslinjer. Domstolen utfyller en viktig funksjon lokalt og bidrar vesentlig til løsning av tvister av alle slag. Domstolen er også en viktig arbeidsplass.

4.0 Betydningen av å ha domstol lokalt - nærhet til brukerne

Fosen tingrett innebærer en nærhet til rettspleien lokalt. Brukerne av domstolen på Fosen er politi, kommuner, private og næringsliv innen rettskretsen, samt lokale advokater og rettsmedhjelpere. For de aller fleste vil det innebære kortere reisetid å dra til Brekstad enn til Trondheim. Det vil også gjelde vitner, herunder lokalt politi i forbindelse med straffesaker. En lokal domstol gir også kortere veg til lokaliteter som må befares.

Domstolen skal, slik det blant annet er fastslått i tvisteloven formålsparagraf, legge til rette for en mest mulig rask, effektiv og tillitsskapende rettsbehandling, der den enkeltes behov for å få håndhevet sine rettigheter og løst sine tvister er sentral. Disse formålene ivaretas gjennom at partene får argumentere for sin sak og føre bevis, og får innsyn i, og mulighet for å imøtegå partenes argumentasjon og bevis. I dette ligger det også at partene på ett trinn av saken skal kunne redegjøre muntlig for sin sak og føre sine bevis umiddelbart for retten. Støre reiseavstander gir partene større omkostninger ved å føre saken, samtidig som domstolen blir fjernere og mer fremmed. Dette i seg selv svekker formålet og ikke minst målsettingen om at ulikheter i ressurser hos partene ikke skal være avgjørende for sakens utfall.

Kortere reisetid innebærer mer effektiv gjennomføring av de rettslige prosesser. Mer effektiv gjennomføring vil innebære at sakene gjennomføres mer rasjonelt og tidseffektivt for domstolen. For brukerne vil mer effektiv gjennomføring innebære spart tid og økonomiske besparelser. Både bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske argumenter taler til fordel for at Fosen tingrett bør bevares. Det må også legges vekt på at en lokal domstol er del av basisen for den lokale infrastruktur og det regionale servicetilbudet, hvilket ikke minst er viktig nå – sett i lys av den forventede veksten i regionen/rettskretsen.

5.0 Lokale domstolers kvalitet og effektivitet:

Som det går frem av høringsnotatet legger departementet til grunn at større domstoler vil være mer effektive og innebære større kvalitet på domstolenes arbeid. Åfjord kommune vil anføre at dette er lite dokumentert i høringsnotatet. Hva angår effektivitet vil nærhet til det retts-søkende publikum innebære raskere saksbehandling, jf ovenfor. Hva angår kvaliteten på rettens avgjørelser er det, så langt vi kjenner til, ikke dokumentert at avgjørelser fra mindre, lokale domstoler er svakere faglig fundert enn andre. Snarere vil lokal tilknytning og lokal kunnskap kunne danne bedre grunnlag for de avgjørelser domstolen skal ta.

6.0 Om en avgjørelse bør fattes nå – alternativ tilnærming

Det er vanskelig å se at en avgjørelse om eventuell sammenslåing av Fosen tingrett og Sør-Trøndelag tingrett bør tas nå. Den pågående kommunereformen kan endre kommunestrukturen i en slik grad at forutsetningene for vurderingen endres. Det samme gjelder utviklingen i regionen i forbindelse med blant annet Forsvarets økende aktivitet.

Åfjord kommunestyre vil derfor peke på at eventuelle svakheter ved lokal domstol heller bør søkes løst gjennom et tettere samarbeid med Sør-Trøndelag tingrett. Dette kan for eksempel skje ved temporær styrking av dommerstaben ved behov, hospitering ute/inne, økt bruk av videokonferanseutstyr og øvrige tekniske kapasiteter.

Med hilsen

Vibeke Stjern
ordfører